

עבודה זה פרק שני 1

תוספתא עבודה זרה (צוקרמאנדל) ג, א - ב

הלכה א

מעמידין בהמה בפונדקאות של כותים אפילו זכרים אצל נקבות ונקבות אצל נקבות ומוסרין בהמה לרועה שלהן ומוסרין לו תינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות להתייחד עמו בת ישר' מילדת ומניקה בנה של כותית והכותית מיילדת ומניקה את בנה של בת ישר':

הלכה ב

אין מעמידין בהמה בפונדקאות של גוים אפילו זכרים אצל זכרים ונקבות אצל נקיבות מפני שהזכר מביא את הזכר ונקיבה מביאה את הנקיבה ואין צריך לומר זכרים אצל נקבות ונקיבות אצל זכרים ואין מוסרין בהמה לרועה שלהן ואין מוסרין לו תינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות ולהתייחד עמו:

תלמוד ירושלמי עבודה זרה ב, א

רבי זעירא רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה רבי בא ר' יונה תיפתר כרבי ליעזר דרבי ליעזר אמר אינה נלקחת מן הנכרים.

רבי יונה בעי ולמה לי נן פתרין לה דברי הכל כיי דמר רבי ליעזר בשם רב ואפילו כמאן דמר מותר למכור אסור לייחד עבר וייחד דברי הכל.

א"ר ירמיה נשמענה מן הדא האשה שנחבשה בידי נכרים.

א"ר יוסי שניי היא אשה שדרכה לצווח

הגע עצמך שהיתה חרשת

דרכה לרמוז

מאי כדון

תיפתר כרבי ליעזר דרבי ליעזר אומר אינה נלקחת מן הנכרים. [דף ט עמוד א]

הוון בעין מימר מה פליגין ר' ליעזר ורבנן בפרה על שום מעלה היא בפרה סילסול היא בפרה מן מה דרבנן מתיבין לרבי ליעזר [ישעיי ס ז] כל צאן קדר יקבצו לך הדא אמרה אף בשאר כל הדברים חלוק רבי ליעזר.

פני משה עבודה זרה ב, א

גמ' תיפתר כר' אליעזר. משום דקשיא ליה הא רבנן לא חיישי לרביעה כדתנן בפ"ב דפרה ר"א אומר אינה נלקחת מן הנכרים וחכמים מתירין והלכך קאמר מתני' דחייש לרביעה רבי אליעזר הוא:

ולמה לית אנן פתרין דברי הכל. מאי דוחקיה לאוקמי מתני' כרבי אליעזר הא מצינן לאוקמי אפי' כרבנן וכהאי דאמר רבי אלעזר בשם רב בפ"ק דאפי' למאן דאמר מותר למכור להם בהמה דקה אסור לייחד אצלן וטעמא דכשהוא מוכר לו בהמתו של נכרי היא וחס עליה שלא תיעקר והיינו טעמא נמי דרבנן דהתם דמתירין ליקח מן הנכרי אבל כאן לייחד בהמת ישראל אצלן לדברי הכל חיישינן לרביעה:

עבר וייחד דברי הכל. סיומא דמילתא היא וכלומר דאי נימא דשאני לן בין לכתחילה ובין דיעבד א"כ נמי מצינן לאוקמי מתני' כדברי הכל ומודי רבנן דלכתחילה אסור לייחד אצלן והא דהתירו ליקח מן הנכרי דכעבר וייחד דמי. ומשום דלכבר רבעה הנכרי לא חיישינן:

נישמענה מן הדא. הא דמספקא לך אי שאני לן בין לכתחילה לדיעבד נישמענה דשאני לן מההיא מתני' דפ"ב דכתובות דתנן האשה שנחבשה בידי נכרים על ידי ממון מותרת לבעלה ולא חיישינן והא אנן תנן לא תתייחד אשה עמהן אלא לאו שמע מינה דשאני בין לכתחילה לדיעבד:

שנייא היא אשה. מהתם ליכא למישמע מידי דשאני אשה שדרכה לצווח אם רוצין לאנסה ומתיירא הנכרי שלא יודע ויפסיד ממונו הלכך לא חיישינן:

הגע עצמך שהיתה חרשת. ואין דרכה לצווח ובמתני' התם סתמא קאמר ואפילו בחרשת ומשני מכל מקום אפי' חרשת ליכא למיחש מידי לפי שדרכה לרמז ומתיירא הנכרי :

מאי כדון. להאי מאן דאמר דבעי לשנויי ולחלק בין לכתחילה לדיעבד הוא דבעי דהשתא דלא שמעינן מידי ממתני' דכתובות היכי מוקמינן מתני' דהכא וקאמר דמוקי לה כדשנינן מעיקרא תיפתר כר' אליעזר : [דף ט עמוד א]

הוון. בני הישיבה בעי מימר דאפי' רבי אליעזר סבירא ליה דלא חיישינן לרביעה ומודה בשאר כל הקרבנות דנלקחין מן הנכרים ומה פליגין בפרה דוקא דרבי אליעזר מחמיר בפרה על שום מעלה היא בפרה ונהגו בה סילסול כדאמרינן בהרבה דברים שעשו בה למעלה בעלמא :

מן מה דרבנן מתיבין. אבל ממה שהשיבו רבנן על דברי ר"א מהאי קרא כל צאן קדר יקבצו לך יעלו לרצון על מזבחי ש"מ דשמעינן ליה רבנן לר"א דבכל מקום הוא פליג וחייש לרביעה :

תלמוד בבלי עבודה זרה ב, ב

דתני רב יוסף : עמד וימודד ארץ ראה ויתר גוים, מאי ראה? ראה ז' מצות שקבלו עליהן בני נח ולא קיימום, כיון שלא קיימום עמד והתירן להן.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת עבודה זרה פרק ב משנה א

[א] ואפילו בהמה נקיבה אין מניחין אצל גויה, כדי שלא יבוא גוי אל זאת הגויה וירבע הבהמה. ואומרו לא תתיחד אשה עמהן - אפילו הייחוד אשר מותר לה כמותו עם ישראל, כגון שתהיה אשת הגוי עמו, וכיוצא בזה ממה שביארנו במקומו בסוף קדושין.

תוספות עבודה זרה יד, ב

מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין - פירוש משום חשש רביעה ועבר אלפני עור וגוי' ומדלא מפליג הכא בין אית ליה בהמה ובין לית ליה בהמה אלמא משמע דאפילו אית ליה לעובד כוכבים בהמה אחרינתא אסור וקשה להר"ר אלחנן מ"ש מדלעיל (דף ו.ו.) גבי תקרובת דאי אית ליה לדידיה בהמה שרי ללישנא דלפני עור והכא קיימינן לאותו לישנא כדפרי' ותירץ ר' יהודה דשאני רביעה שהוא מתאוה לכל בהמה ובהמה

ראב"ד

אין מעמידין — ובני נח מוזהרין דכתי' א והיו לבשר אחד, מי שנעשין בו בשר א' יצאו ב בהמה וחיה, הלכך אסור משום לפני עלת"מ ג, ואפי' אית ליה בהמה לדידיה נמי אסור, מ"ט, גוי חס על בהמתו שלא תעקר או שלא תכחש בבשר כדאמ' בגמ' ה, הלכך ה"ל כמי שאין לו.

בית הבחירה למאירי עבודה זרה כב, א

ואפילו היתה לו בהמה אסור מפני שהוא חס על בהמתו אם בנקבה שלא תעקר ואם בזכר שלא יכחיש ורובע את של אחרים ומתוך כך אף במקום שהתירו למכור אסור ליחד וכבר התבאר שאף במקום שלא נחשדו על הרביעה נאמר כן שסתמן נעשו חשודים בבהמה שלנו ומ"מ כל מקום שידוע בודאי שאין נוהגין בכך אף על פי שהם עובדי האלילים מותר וכבר התבאר שדברים הללו נאמרו לאותם הזמנים שהיו אותם האומות מעובדי האלילים והיו מזוהמים במעשיהם ומכוערים במדותיהם כענין האמור בקצת כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגוי' אבל שאר אמות שהם גדורים בדרכי הדתות ושהם נקיים מכעורים שבמדות הללו ואדרבה שמענישים עליהם אין ספק שאין לדברים הללו מקום להם כלל כמו שבארנו וכבר נכפל זה הרבה בדברינו כדי שלא תצטרך לכמה דחקים שאתה מוצא בחדושין ובתוספות ללא צורך :

ר"ן על הר"ף עבודה זרה ז, א

ומסתברא דה"מ במקומות שהעובדי כוכבים חשודין על הרביעה אי נמי בסתם עובדי כוכבים אבל כגון עובדי כוכבים שבמקומות הללו שאינן חשודין בה אדרבה מכין ועונשין עליה מותר :

מרומי שדה עבודה זרה כב, א

במשנה. אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עכו"ם. נ"ל מדשני המשנה בלשונה ולא תני אין מיחדין כו', וכלשון השי"ס לעיל דף י"ד ע"ב אסרו לייחד כו'. אלא ללמדנו דיש נפ"מ בין אשה לבהמה, דבאשה אפילו שעה מועטת אסור, כמושי"כ התוס' והרא"ש דף כ"ג א' בד"ה ותו לא מידי. אבל בבהמה לא חיישינן כל כך אלא בהעמדה לזמן מרובה. ובזה מיושב קושית התוס' על רש"י להלן דף כ"ה ע"ב ד"ה איכא בינייהו, דאשה אינה יפה מאי הוי מי גרע מבהמה, ותו הא בשבוייה לא חלקנו בין יפה לאינה יפה. והשתא ניחא דבזמן מרובה ודאי אין חילוק כלל, ועיין להלן דף ס"ד ע"ב נפ"מ בין יחוד לזמן מועט בין מפקידין :

רבינו חננאל עבודה זרה כב, ב

אמר רבה היינו דאמרי אינשי מכתבא גללא בזע. פי' מכתבא גלל בזע כלומר שעט ברזל הינדוי נוקב ובוקע הצור שהוא אבן גלל. כך רגלא בחבריה ידע פי' רגלא אדם הממונה על המכס ומחזר על הנכנסין ויוצאין ומרגיש בגונבי המכס. כדגרסי' בפסחים והוא דרגש בהו רגלא.

רש"י בבא מציעא עא, א

לא תרבי כלבא - לא תגדל כלב, שמא תקלקל עמו.

תוספות בבא מציעא עא, א

לא תרבי כלבא - משום לזות שפתים בעלמא לפי שהולך אחריה שלא נחשדו ישראל על הזכור ועל הבהמה וגם אין אסור להתייחד.

רמב"ם איסורי ביאה כב, טז

אסור לתלמיד חכם לשכון בחצר שיש בה אלמנה אף על פי שאינו מתייחד עמה מפני החשד, אלא א"כ היתה אשתו עמו, וכן אלמנה אסורה לגדל כלב מפני החשד, ולא תקנה אשה עבדים זכרים אפילו קטנים מפני החשד. +/השגת הראב"ד/ אסור לת"ח לשכון וכו'. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ הפרזו על מדותיו שלא אמרו חכמים אלא שלא יתאכסן עמה עכ"ל. +

מרומי שדה עבודה זרה כב, ב

שם. ולא תשרי בר בי רב באושפיזא כו'. אפילו באופן שאין חשש יחוד. והא דנקטי האיסור עליה, ולא על הבר בי רב, וכלשון הרמב"ם והשו"ע אסור לת"ח לשכון בחצר שיש בו אלמנה כו'. דאי נקיט האיסור עליו, היה במשמע אפילו במקרה ג"כ אסור כמו איסור יחוד. ובאמת אין איסור אלא לשכון בקביעות, בין לשיטת הרמב"ם והשו"ע שהוא דירה בחצר שיש בו אלמנה. בין לפי הראב"ד להתאכסן ג"כ הוי הפי' לישוב בביתה באכסניא קבוע, משא"כ במקרה. וכדאיתא בערובין דף נ"ג ב', אריב"ח כו' פעם אחת נתארחתי אצל אכסניא אחת כו'. [והאכסניא אצל אלמנה היתה כדאי' במס' דר"א רבה פ"ו]. ולא כישוב הט"ז ז"ל לחלק בין בחנם לבשכר, אלא פעם אחת במקרה ודאי שרי, אבל להיות כבר בי רב השרוי בקביעות באכסניא אסור. ומשום דחיישינן שהיא תרגילהו ותתקרב אליו, משו"ה בפעם אחד שרי, ורק בקביעות חיישינן לזה. אבל אי הוי החשש עליו, היה אסור אפילו בפעם אחד כמו באיסור יחוד. ונמצא דשני חששות אלו שוין שמא היא תרגיל הכלב עליה, וגם שמא היא תרגיל הבר בי רב עליה :

רש"י שבת קמז, א

כשבא נחש על חוה - כשנתן לה עצה לאכול מן העץ בא עליה, דכתיב (בראשית ג) הנחש השיאני - לשון נשואין.

והנחש היה ערום - מה ענין זה לכאן היה לו לסמוך (פסוק כא) ויעש לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. אלא למדך מאיזו עילה קפץ הנחש עליהם, ראה אותם ערומים ועוסקים בתשמיש לעין כל ונתאוה לה :

חדושי אגדות למהר"ל עבודה זרה כב, ב

בשעה שבא נחש על חוה וכו'. דבר זה בארנו בפ"ק דסוטה (ט' ב') כי כאשר נתחבר הנחש אל חוה להסית אותה, החבור הזה היה ביאה ממש. כי הנחש והאדם היו מיוחדים, כי האדם הוא מלך על כל הבהמות וחיות השדה, כדכתיב בקרא, והנחש היה ערום מכל חיות השדה, והיה לאדם החכמה ולנחש הערמה, ובזה היו משתתפים וכדכתיב (משלי ח') אני חכמה שכנתי ערמה, ואמרו במסכת סוטה (כ"א ב') כיון שנכנס באדם תורה נכנס בו ערמה שנאמר אני חכמה שכנתי ערמה. ולפיכך האדם והנחש היו משתתפים, ושניהם הן החכמה הן הערמה יש להם נושא הוא החומר, כי א"א מבלעדי נושא. וכאשר הנחש היה מסית חוה והיתה בעלת חסרון, היה ראוי לה מצד החסרון הנחש יותר ממה שהיה ראוי לה האדם שבו התמימות, ולפיכך באותה שעה בא עליה הנחש. וזה שאמר כאן בשעה שבא נחש על חוה, כי כאשר חטאה נתחבר ונתדבק עמה הנחש.

ובפ"ק דסוטה (ט' ב') אמרו שבקש הנחש שימות אדם וישא את חוה, וכל זה כי חוה שהיא האשה, נחשב חומר ונושא אל אדם שיש בו החכמה, כך נחשב חוה נושא וחומר אל הנחש בעל ערמה כמו שאמרנו, וזה מצד החסרון שהוא החטא שהיה בה. ודברים אלו סתרי חכמה ואין להאריך בזה. ומה שאמר הטיל בה זוהמא כו' כי כאשר התחברה אל הנחש, היתה יוצאת חוץ מגדרה שנבראה מסולק מן הזוהמא. וישראל שעמדו על הר סיני ובחר הש"י בהם מכל האומות, עד שיש עליהם משפט האדם שהרי אתם קרוים אדם, וכל זה מפני שנתקרבו אל הש"י ובחר בהם, והאומות נשארו בזוהמתם ובחסרונם שהם רחוקים מן האדם באמת וזה מבואר.

חדושי אגדות למהר"ל יבמות סב, ב

מלמד שבא וכו'. ואין הפי' חלילה שבא עליהם למשכב, שהרי הקדוש ברוך הוא כבר ציוה אותו על העריות בפסוק ויצו, אלא פירושו מפני שהאדם הוא צורת כל המינים והוא נותן להם שלימות, וכל צורה הוא מתחבר לאשר הוא צורה לו, והאדם צורה הוא לכל התחתונים הבעלי חיים הבלתי מדברים. וזה שאמר שבא על כל בהמה וחיה ועוף, שהרי ידוע כי הצורה נמשל כאיש ואשר הוא צורה לו נמשל כנקיבה, והתחברות הצורה לאשר הוא צורה לו נקרא ביאה ואמר כי אף על גב שהוא צורה לכל הנבראים והוא נקרא איש שלהם אבל אין בזה הנחה והשקט, כי אין האדם צורה מיוחדת בשלימות רק לאשתו, כי אל האשה הוא צורה מיוחדת בשלימות, וכאשר לא היה נמצא זוג של אדם אשר הוא הצורה לה בפרט ובשלימות, נקרא החבור ההוא ביאה, כי הביאה (היא) [אינה] התחברות גמור ולא היה נמצא התחברות אחר רק שהוא צורה אל כל הנמצאים וא"כ זהו עיקר התחברות, אבל כאשר נתן לו שיהיה צורה אל זוגתו שהוא לה צורה בפרט ובשלימות, אז אמר זאת הפעם עצם מעצמי והוסר הביאה ראשונה שהוא צורה ג"כ אל כל הנמצאים אבל הוא צורה רחוקה, כאשר נמצא מקבל שהוא קרוב יותר הימנה והיא אשה המיוחדת לו, וזהו דעת חכמים. וכאשר תבין עוד ותעמיק בזה, כי האדם כאשר לא נמצא לו זוגתו והאדם שהוא כמו צורה, צריך הוא לדבר שהוא אליו כמו חומר, וכאשר עדיין לא נמצא הנקיבה שהיא לאדם כמו חומר לצורה, אז יש לצורה זאת התחברות אל הדברים שהם יותר חומרים והם כל בעלי חיים שאינם מדברים, והכל כדי שימצא לו דבר שהוא לו נושא והוא כמו חומר, כי [הצורה] אי אפשר מבלעדי חומר ולפיכך אומר שבא על כל בהמה חיה ועוף, כי החומר מה שהיו הבעלי חיים במקום החומר דבר זה נקרא ביאה גמורה, ולפי שצריך שיהיה האדם נבדל מן בעלי חיים הבלתי מדברים, וכאשר היה לאדם התחברות אל ב"ח בלתי מדברים, הרי הוא [מתחבר אליהם] ונכנס בגדרם עד שזה ביאה גמורה נחשב לאדם שהוא שכלי, כי ראוי שיהיה האדם נבדל במעלתו

[מ]כל הנמצאים שאינם בעלי שכל, [והרין] (הרי) יש חבור להם וזהו הביאה עד שנתן לו זוגתו ואז היה צורה לדבר שהוא דומה לו שגם היא בעלת שכל כמוהו והוסרה הביאה והחבור שיש לו לב"ח שהם חמריים. הארכתו בזה לבאר דברי חכמים, כי ראיתי שהאומות משיבין על דברי חכמים, ואלו ידעו להבין דבר זה על עמקו היו אומרים כי כל חכמי הגוים לאפס ותוהו נחשבו נגד הקל שבדבריהם, והכל נרמז בלשון זאת הפעם עצם מעצמי, שהתורה רמזה כי האדם הוא כמו צורה וצריך הוא אל דבר שהוא לו במקום חומר, אבל אין הדברים כולם שהם חומרים אליו במקום החומר רק חומר מיוחד הוא האשה שנתנה לו והיא ג"כ בעלת שכל, ואף אם אינה במדריגת האדם.

חסדי דוד תוספתא עבודה זרה ג ב

ובש"ס דידן דף כ"ב ע"ב נקט להאי טעמא בנקבות אצל נקבות דוקא וקאמר באי בעית אימא דאפילו משכח לה רובעה דאמר מר חביבה עליהם בהמתן של ישראל יותר מנשותיהן דאמר ר' יוחנן בשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא ישראל שעמדו על הר סיני פסקה וכו' ונלע"ד דלאו דוקא בהמת ישראל הוא דחביבה עליהם אלא אין הכי נמי דסתם בהמה תפיסה עליהם יותר מנשותיהם והא דקאמר בהמת ישראל משום דבהמתו חס עליה שלא תיעקר וכדלעיל והשתא אתי שפיר מאי דמסיים דאמר ר' יוחנן בשעה וכו' דכיון שהנחש בא על חוה נשארה הזוהמה להתאוות רביעת בהמה ובה יש לנו שרש להאי דאמר מר שכתבו התו' לא נודע לר"י מהיכן נפקא ע"ש ולדרכנו ניחא דמהכא נפקא מההיא דמשבא נחש וכו' ובה יובן נמי מ"ש אח"כ התו' גוים שלא עמדו וכו' ונראה דגרים נמי פסקה זוהמתן משום דמזליהו הוו ע"ש ואיברא שדבריהם אמת ותלמוד ערוך הוא בשבת דף קמ"ו ע"א אבל מה ענין זה לכאן ונלע"ד דכוונתם בזה משום דלעיל דף ט"ו ע"ב אמרינן מעמידין בהמה בפונדקאות של כותים כדלעיל ורצו ללמדנו התו' טעמא ע"פ הך סוגיא דכיון דקיי"ל כותים גרי אמת הם נמצא דמזליהו נמי הוו על הר סיני ככל שאר גרים והיינו טעמא דלא חשידי על הרביעה כלל לפי שפסקה זוהמתן ואינם מתאווים לרביעת בהמה לסיפא

משן חכמה בראשית לב, ו

(ו) ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה. לא אמר "גמל" כדלקמן "והגמלים" (פסוק ח). דהענין כי "האלקים עשה את האדם ישר, והמה ביקשו חשבונות רבים" (קהלת ז, כט). כי תחילת הבריאה היה כי יטה עצמו לצד הטוב תמיד, רק היצר הרע הוא מסית בפני עצמו. אמנם כאשר 'בא הנחש על חוה והטיל בה זוהמה', שנתערבו הטוב והרע בו בעצמו, וכמו דתרגם אונקלוס "מניה למידע טב וביש", עד שג' אבות ביררו וזיקקו, כי מאברהם יצא ישמעאל ומיצחק עשו, עד שבא יעקב והיה מטתו שלמה, כדאמרו ז"ל בשבת (קמו, א, ספרא בחוקותי ב, ח). ועצם נפש הישראלי נוטה לטוב, רק שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות מעכב (ברכות יז, א), ולכן מהני כפיה במצוות כדברי רמב"ם פרק ג' מגירושין. והרע הוא ענין בפני עצמו, לא כעשו וחבריו אומות העולם, שנפשם איותה רע, ולכן חשודים על הרביעה כדאמרו ריש אין מעמידים. וזה ששלח לו "עם לבן גרתי - ותרי"ג מצוות שמרתי - ויהי לי שור וחמור", כי הטוב והרע נפרדים הם, ולא כגמל אשר דרשו חז"ל במדרש על רבקה "ותרכבנה על הגמלים" (בראשית כד, סא) - מה גמל יש לו סימן טומאה, שיצא ממנה עשו. וכן עשו הוא "חזיר מיער" (תהלים פ, יד), כדאיתא במדרש: זה אדום, שאצלו מעורב הסימן טומאה עם סימן טהרה, שכיבד אביו ואמו ועוד. וזה דרוש ארוך אין כאן מקומו.

רא"ש מסכת עבודה זרה פרק ב סימן ב

ותימה הוא אם אסור אשת כהן אם נתייחדה עם העובדי כוכבים שעה אחת וכן כל אשה שנתייחדה תיאסר לכהונה. הלכך נראה דדחויא בעלמא הוא דדחי תלמודא. אבל דברי רבינא אמת הן ומפרש רבינא דע"י ממון דרישא לאו דוקא דהוא הדין נמי נשי דגנבי גנבי או תפשוה כדי שיפדוה דליכא למיחש להפסד ממון שריא דבדיעבד לא חיישינן. והאי דנקט ע"י ממון. דסתם חבישה ע"י ממון או ע"י נפשות. וה"ר אלחנן ז"ל פי דודאי פשיטא ליה דביחוד מועט אין לאסור אשת כהן. אלא שינויא דרבינא אבהמה קאי וקאמר דבדיעבד

לא חיישנין לרביעה אף על פי ששהתה בביתו **ימים רבים**. ואהא מייתי ראייה מאשת כהן שנחבשה והיתה ברשות העובדי כוכבים **ימים רבים** ודחי תלמודא הא דשרינן בנחבשה משום דירא להפסד ממונו אבל בנחבשה תחת ידו ואין לו עליה או על בעלה ממון אסורה אפי' בדיעבד. והוא הדין בהמה שהיתה ברשותו אסורה בדיעבד. **אבל פשיטא היכא שאינה תחת יד העובד כוכבים התם ודאי מירתת ואין לאוסרה על אותו יחוד.**

מרומי שדה עבודה זרה כג, א

רבינא אמר כו' ומנא תימרא דשאני בין לכתחילה בין לדיעבד כו'. **לכאורה תמוה וכי ראייה אנו צריכין לחלק, פשיטא דבספק הולכין אחר חזקה**. ותו הא קיי"ל אין אוסרין על היחוד. **ובדעת הי"א שהביא הרא"ש נתיישב זה. ובאמת נכלל דבריו בדברי, דעל חשש רצון פשיטא לן דשרי, רק על האונס ובזמן מרובה**. ואפילו לר' יהושע בכתובות דף י"ג א' דפוסל לכהונה, היינו משום מעלה דיוחסין ע"ש. אבל נראה דכאן אין חזקה מבוררת, שהרי מעולם לא ידענו שאותה שעה היא כשרה, וכמוש"כ התוס' בחולין דף י"א ע"א ד"ה אתיא. אפילו להרשב"א והר"ן ז"ל דמכשירין התם משום דרוב בהמות כו', הכא דהוי רוב התלוי במעשה לא הוי רוב, כדאיתא בבכורות פרק הלוקח בהמה דף כ' א'. מיהו לא דמי לשם כל כך. או י"ל דזה גופא אשמעינן רבינא דאזלינן בתר רוב אפילו לית כאן חזקה. ולשיטת התוס' הפי' דלא חששו כל כך לרביעה לענין בדיעבד, ולהכי אין שום ראייה מיחוד דישראל דמעמידין האשה בחזקת צנועה, שהרי ידענו כשהיתה תינוקת לא זינתה ברצון, שהרי לא ידעה עדיין טעם ביאה, ופיתוי ג"כ אונס הוא. אבל בחבושה ע"י ממון דמותרת אפילו לכהונה כמוש"כ התוס', ולזה אין לה חזקה מבוררת שלא נאנסה ע"י גוי וכי לא זזה ידינו ממנה. וכ"ת הא ידענו כשנבעלה ונמצאת בתולה, ארוסה מא"ל והלא לא חלקנו בין ארוסה לנשואה :

שם. תדע דקתני סיפא ע"י נפשות אסורה לבעלה. ידוע הקושיא בזה לשיטת הפוסקים דאסורה אפילו לבעלה ישראל ומשום דברצון נבעלה, א"כ אין מזה הוכחה לענין. ולדברינו ההוכחה כך הוא, שהרי כמו שאנו חוששים להוציא מחזקת כשרות, משום הגוי חשוד, והוי כמו רוב שמוציא מחזקה. וה"נ מה שע"י נפשות אסורה לבעלה ישראל, הוא משום דחשידי הנשים להתפייס ולהבעל ברצון כדי להנצל ממיתה. הרי דמשום חשד אסורה אפילו בדיעבד. ומאי נפ"מ בחשד רביעה דגוי לחשד רצון דידיה במקום סכ"נ, הכל תלוי בחקירה, דאי רובא דתלי במעשה מוציא מחזקה :